

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ТА ВИХОВНОЇ РОБОТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЗДМФУ	57
О.Г. Іванько, І.В. Пащенко	
ПІДГОТОВКА ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ	59
О.Г. Іванько, М.В. Пацера	
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ КУРАЦІЇ З НЕОНАТОЛОГІЇ СТУДЕНТАМИ 5 КУРСУ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 222 «МЕДИЦИНА» ТА 228 «ПЕДІАТРІЯ»	60
А.В. Каменщик, О.М. Гиря, О.М. Лебединець	
ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ СЕРВІСІВ В РАМКАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ КАФЕДРИ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ЗДМФУ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ.....	62
А.Г. Каплаушенко, О.Р. Пряхін, А.І. Авраменко, Ю.Г. Самелюк, Ю.С. Фролова	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА КОЛЕДЖУ	64
О.П. Кілеєва, Н.О. Брагар, Т.Є. Шкопинська, Т.Ю. Четвертак	
ПІСЛЯДИПЛОМНА ОНКОЛОГІЧНА ОСВІТА З МІЖНАРОДНИМ СЕРТИФІКАТОМ	65
О.О. Ковальов	
PECULIARITIES OF DISTANCE LEARNING OF NEUROLOGY FOR DOCTORS - INTERNS IN MARTIAL LAW.....	68
О.А. Kozyolkin, S.O. Medvedkova, A.O. Dronova	
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ, ОРТОПЕДИЧНОЇ ТА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	70
О.О. Кокарь, Я.В. Максимов, А.Л. Мельник	
НАУКОВЕ ІНТЕРВ'Ю ЯК ЕЛЕМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	71
Н.Л. Количева, К.С. Крупей, А.С. Деген	
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	73
О.В. Крайдашенко, О.О. Свинтозельський, М.П. Красько, О.А. Михайлик, О.М. Главацький	
ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ТЕРАПІЇ ТА КАРДІОЛОГІЇ ННПО.....	75
В.І. Кривенко, М.Ю. Колесник, І.С. Качан	
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	76
Ю.Я. Круть, В.Г. Сюсюка, В.А. Пучков, М.І. Павлюченко, О.В. Дейніченко, М.Ю. Сергієнко	
ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ІНТЕРАКТИВНОГО СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ «BODY INTERACT» В ОПТИМІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»	78
Ю.Я. Круть, В.Г. Сюсюка, А.О. Князева, С.П. Онопченко, О.А. Богомолова, А.О. Шевченко	
ДОСВІД КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ З ІНТЕГРАЦІЇ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	81
О.С. Кульбачук, Є.В. Сідь, О.В. Соловійов, А.В. Піскун	
ЗАСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ ОСВІТНИХ ВТРАТ У ХІМІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	82
Л.І. Кучеренко, К.І. Кандибей, Д.Ю. Скорина	

ДОСВІД КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ З ІНТЕГРАЦІЇ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

О.С. Кульбачук, Є.В. Сідь, О.В. Соловійов, А.В. Піскун

Останнім часом використання Інтернету стало трендом у сучасних вищих навчальних закладах з метою вдосконалення електронного навчання. Системи електронного навчання дедалі більше стають важливою частиною стратегій отримання сучасної вищої освіти. Основна перевага електронного навчання у системі післядипломної освіти полягає в тому, що лікарі-слухачі отримують гнучку електронну взаємодію з викладачами за допомогою різноманітних електронних інструментів.

Підготовка лікарів-слухачів на кафедрі загальної практики – сімейної медицини відбувається за напрямками: загальна практика – сімейна медицина (інтернатура і спеціалізація, цикли тематичного удосконалення), а також психіатрія (спеціалізація і цикли тематичного удосконалення). Навчання під час інтернатури та спеціалізації проходить за комбінованою очно-дистанційною формою, цикли тематичного удосконалення проводяться за дистанційною формою з онлайн та офлайн компонентами. Головною перевагою таких форм навчання у системі післядипломної освіти є можливість гнучкої взаємодії лікарів-інтернів та лікарів-слухачів зі своїми викладачами.

На кафедрі загальної практики – сімейної медицини впроваджений стандартний алгоритм проведення циклів навчання, який включає певну послідовність дій: розробку і затвердження календарного плану; затвердження розкладу занять; реєстрацію курсантів у програмі Microsoft Teams; проведення занять; заключне тестування; залік; екзамен; звітування про виконану роботу.

За досвідом останніх місяців можна констатувати, що під час попереднього спілкування з потенційними слухачами курсів навчання (через Viber, телефон тощо) вони вже отримують інформацію щодо формату проведення курсів та вимог до технічного забезпечення. До планування навчання лікарі вирішують питання щодо можливості забезпечити навчання в такому форматі. Після реєстрації лікарів-слухачів у програмі Microsoft Teams, куратор циклу запрошує їх до групи/команди і надсилає інструкції по підключенню. На момент реєстрації та підключення до навчальної команди переважна більшість лікарів-слухачів справляється самостійно, індивідуальні консультації потрібні лише окремим особам.

Порівняно з попередньою платформою навчання (Workspace for education від Google) не відмічається підвищення рівня складності щодо приєднання на дистанційні курси навчання. Проте додаткові опції платформи Microsoft Teams розширюють можливості більш якісної організації освітнього процесу. Значною перевагою Microsoft Teams є фіксація навчальних заходів та подій у таймлайні навчальної групи. Це дає можливість лікарям, які з будь-яких причин не змогли відвідати онлайн спілкування з розгляду нової теми, потім переглянути відеозапис навчального матеріалу. Якщо лікар пропустив лекцію, у нього є можливість переглянути її у записі та в зручний час виконати завдання з розв'язанням ситуаційних задач, чи пройти контрольне тестування.

Останнім часом, було інтегровано у навчальний процес кафедри програми «віртуального пацієнта» «Body Interact», що дозволяє відпрацьовувати алгоритми та протоколи надання медичної допомоги, відточити навички швидкого прийняття рішень. Це є дієвим доповненням для проведення практичних та семінарських занять. Наприклад, лікарям-інтернам другого року навчання було запропоновано самостійно на основі отриманих теоретичних знань розробити алгоритми роботи по запропонованим сценаріям віртуального пацієнта та створити презентації, на основі яких вони обґрунтовували свої дії з надання медичної допомоги та порівнювали з діючими національними стандартами. Особливо це важливо при розгляді невідкладних станів (гострий інфаркт міокарда, інсульт, гостре ураження легень при COVID, загострення бронхіальної астми та ін.)

Щоденно під час навчання надається час для самостійної роботи, необхідний для засвоєння відповідних клінічних настанов. Усі матеріали викладаються у відповідну папку Microsoft Teams. Форми тестування вмонтовані у Microsoft Teams і дають змогу задавати час на виконня тестів, експортувати результати тестування у Microsoft Excel. Якщо лікар не набрав достатню кількість

відсотків за результатами тестування, йому надається можливість пройти повторне тестування після опрацювання матеріалу.

Таким чином, у наші дні потреби в спілкуванні часто збільшуються через потребу системи охорони здоров'я нашої країни у впровадженні сучасних медичних технологій, що потребує постійного безперервного підвищення кваліфікації лікарів. Програма Microsoft Teams це система онлайн комунікацій, яка надає все, що потрібно для сучасного дистанційного навчання лікарів, наприклад, єдину платформу для спілкування з оптимальною якістю і можливістю спільної роботи.

ЗАСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ВТРАТ У ХІМІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Л.І. Кучеренко, д.фарм.н., професор, завідувачка кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії, К.І. Кандибей, к.фарм.н., доцент кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії, Д.Ю. Скорина, к.фарм.н., старший викладач кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії

Ключові слова: магістри фармації, хімічна підготовка, воєнний стан, освітній процес, освітні втрати, дистанційне навчання.

Вступ. 24 лютого 2022 року російська федерація розпочала повномасштабну війну з Україною, здійснивши відкритий воєнний напад шляхом повітряних ударів. Відтак в Україні був введений правовий режим воєнного стану [1, 2]. Після тимчасового призупинення освітнього процесу [3] постало питання про відновлення навчання в умовах введеного воєнного стану як важливої ознаки життєздатності нашої країни [4]. Це стало поштовхом до пошуку ефективних рішень щодо належної організації освітнього процесу з метою завершення поточного [5, 6] та початку нового [7] навчального року.

У Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті (ЗДМФУ) для забезпечення безперервності опанування навчального матеріалу в умовах воєнного стану задіяні сучасні засоби дистанційної освіти: кафедральні електронні ресурси, платформи edX та MS Teams [8-10]. За цих умов актуальним питанням є узагальнення та аналіз особливостей викладання базових і фахових хімічних дисциплін на кафедрі фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії ЗДМФУ задля мінімізації освітніх втрат у хімічній підготовці майбутніх магістрів фармації та подальшого вдосконалення освітнього процесу.

Основна частина. Сучасні засоби дистанційного навчання, впровадженні в діяльність кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії ЗДМФУ, в умовах воєнного стану є основою безпеки учасників освітнього процесу та дозволяють організувати належне опрацювання студентами навчального матеріалу за допомогою електронних ресурсів та методів онлайн-освіти. Всі аспекти дистанційної роботи кафедри зосереджені на набутті студентами системних знань з хімічної структури та номенклатури лікарських засобів, джерел та способів добування лікарських речовин, методів контролю якості субстанцій та лікарських форм, взаємозв'язку «хімічна структура – біологічна дія», а також умов зберігання лікарських засобів [11, 12]. Розроблена структура, сформований навчальний контент і педагогічний супровід дистанційної роботи викладачами кафедри фармацевтичної, органічної та біоорганічної хімії мають сприяти набуттю фахової компетентності майбутніми фармацевтами навіть за критичних умов воєнного стану.

Навчальні матеріали до занять студентів були завчасно викладені на web-сторінці кафедри та у репозитарії ЗДМФУ [13, 14]. Ці електронні ресурси забезпечують швидкий доступ до робочих програм дисципліни, навчальних посібників і методичних рекомендацій, переліків рекомендованої літератури, збірників тестових завдань та інших методичних матеріалів.

Навчальні заняття з усіх дисциплін кафедри проводяться за допомогою сервісу Teams від Microsoft [9, 10]. Актуалізація знань та розбір нового матеріалу проводиться у форматі відеоконференції, запис якої обов'язково зберігається та є доступним для студентів. Можливість